

Omsorgsförvaltningen
Förslag till beslut

Omsorgsnämnden

Handläggare:
Johan Lönnqvist

Statsbidrag till habiliteringsersättning för 2019

Förslag till beslut

Omsorgsnämnden föreslås besluta

att fördela stimulansbidraget från Socialstyrelsen som en extra ersättning till habiliteringsersättning med 52 kronor extra för heltid och 42 kronor extra för deltid till brukare i daglig verksamhet, baserat på närvarodagar per person under 2019,

att ge förvaltningen i uppdrag att göra utbetalningen retroaktivt vid två tillfällen, dels i oktober 2019, dels i januari 2020.

Sammanfattning

Regeringen har avsatt 350 mnkr i stimulansmedel för att införa eller höja habiliteringsersättningen till dem som deltar i daglig verksamhet enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade.

Socialstyrelsen fördelar stimulansbidrag till habiliteringsersättning för 2019 till kommunerna. Uppsala kommun har möjlighet att rekvirera 8 423 tkr. Bidraget får användas i syfte att införa eller höja en låg dagpenning för personer som deltar i daglig verksamhet enligt lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade, LSS. Medlen får endast användas under 2019.

Användningen av de rekvirerade medlen ska återrapporteras till Socialstyrelsen under våren 2020. Om inte hela statsbidraget används under 2019, ska återstoden återbetalas till Socialstyrelsen (Socialstyrelsen, Dnr 9.2-2794/2019).

En höjning av habiliteringsersättningen gjordes 2018 med en krona och för 2019 höjdes habiliteringsersättningen i Uppsala med en krona. Bibehållande av nuvarande habiliteringsersättningen utefter föregående årets höjning och höjningen i år kan finansieras med en del av statsbidraget.

Förslaget är att den enskilde ska få ytterligare 52 kronor extra för heltid och 42 kronor extra för deltid, baserat på närvarodag per person för 2019. Extrapenningen är temporär och utbetalas endast under 2019.

Förvaltningen avser att extrautbetalningarna blir retroaktiva. Att extrapengen för januari till september utbetalas i oktober och att extrapengen för oktober till december utbetalas i januari 2020.

Ärendet

Habiliteringsersättning är en ersättning som i huvudsak syftar till att stimulera och motivera deltagare att medverka i daglig verksamhet enligt LSS. Det är inte deltagarnas försörjning utan den består vanligtvis av aktivitetsersättning eller sjukersättning. Socialstyrelsen har regeringens uppdrag att fördela stimulansmedel för habiliteringsersättning för 2019.

I Uppsala kommun har 933 personer beslut om daglig verksamhet (april 2019). I egen regi är det förvaltningen som betalar ut habiliteringsersättningen till brukaren, utefter faktiskt närvaro. Externa leverantörer betalar ut habiliteringsersättningen till brukarna utefter faktiskt närvaro och fakturerar därefter förvaltningen för kostnaden.

Habiliteringsersättningens i Uppsala kommun betalas ut för hel- eller deltid och är för närvarande 60 kronor för heltid (fem timmar eller mer/dag) och 50 kronor för deltid (mindre än fem timmar/dag). Med statsbidraget skulle en tillfällig retroaktiv höjning medföra att extrapengen skulle bli 52 kronor extra för heltid och 42 kronor extra för deltid. Habiliteringsersättningen som kommuner utbetalar är skattefri för individen (Skatteverket, Dnr 130 56641-05/111).

En krona höjning i habiliteringsersättningen i Uppsala kommun innebär cirka 150 tkr kronor extra per år i kostnad. Totalt betalade Uppsala kommun cirka 8,4mnkr i habiliteringsersättningen för 2018.

Statsbidraget för habiliteringsersättning betalades ut första gången 2018 och är tilltänkt att utges även för 2020 (Regeringen, proposition 2017/18:1). Det är ingen garanti till att statsbidraget kommer att utbetalas för 2020.

Statsbidraget som gäller för 2019 ska rekvireras av förvaltningen före den 1 juni 2019. Summan på 8 423 tkr som kan rekvireras är framräknad utifrån antalet deltagare som fanns i daglig verksamhet enligt statistik som inkommit till Socialstyrelsen.

Syftet med statsbidraget att införa eller höja en låg dagpenning för personer som deltar i daglig verksamhet enligt LSS.

Statsbidraget kan hanteras på tre olika sätt:

1. att införa habiliteringsersättning till dem som deltar i daglig verksamhet enligt LSS.

Alternativet är inte aktuellt eftersom förvaltningen betalar ut habiliteringsersättning.

2. att höja habiliteringsersättningen till dem som deltar i daglig verksamhet enligt LSS.

Statsbidraget avses att finansiera höjningen och inte ursprunglig kostnad av habiliteringsersättningen. 2019 höjdes habiliteringsersättningen i Uppsala med en krona och höjningen kan i år finansieras med en del av statsbidraget

Förslaget avser att öka ersättningen tillfälligt, vilket även gjordes 2018, när förvaltningen ansökte om statsbidrag för habiliteringsersättning och gjorde en extrautbetalning utefter faktisk närvaro i form av en extrapeng. Detta för att inte behöva sänka habiliteringsersättningen, när statsbidraget upphör att betalas ut.

3. att bibehålla en nivå på habiliteringsersättning som tidigare höjts med hjälp av statsbidraget.

Här avses den habiliteringsersättning, samt nivån på denna, som till och med året innan det aktuella bidragsåret har finansierats av statsbidraget.

En höjning av habiliteringsersättningen gjordes 2018 med en krona. Denna höjning kan finansieras 2019 av en del av statsbidraget.

Förvaltningen har varit i kontakt med kommunjurist gällande eventuella synpunkter på hur utbetalningen för den extra habiliteringsersättningen planeras att ske.

Kommunjurist kommunicerade att statsbidragets användande måste baseras på faktiskt närvaro och ska användas till personer som har beslut om daglig verksamhet, enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Kommunjurist var något tveksam till retroaktiv utbetalning, då det inte blir förutsägbart för enskilda och avsikten med statsbidraget var att stimulera personer att delta i daglig verksamhet. Detta eftersom att personer inte blir stimulerade till att delta i daglig verksamhet om de inte får informationen i tid för att kunna påverka sitt agerande. Kommunjurist påtalade att Socialstyrelsen kunde ha synpunkter på detta. Vidare uppgavs att enskilda bör få information i god tid, så att de ges möjlighet att påverka sin närvaro och därmed få extraersättning

Förvaltningen var i kontakt med Socialstyrelsen i april för att efterfråga synpunkter på hur förvaltningen hanterade statsbidraget föregående år, att utbetalning skedde retroaktivt och som ett extratillägg. Socialstyrelsen meddelade att kommunerna ska göra en tolkning av anvisningen för ansökan och kunde ej ge svar i specifik fråga. Kontaktperson på socialstyrelsen uppgav att de utgår ifrån att statsbidraget är tilltänkt att utges även för 2020. Men påtalade att detta kunde ändras. Förvaltningen har inte mottagit synpunkter från Socialstyrelsen på utbetalning som ägde rum 2018.

Förvaltningen har varit i kontakt med egen regi kring förslaget. Egen regi anser att förslaget både motiverar den enskilde till att åka till sin dagliga verksamhet samt motiveras att stanna längre på daglig verksamhet. Egen regi hade ingen synpunkt på att extrapenningen skulle baseras på hel- eller deltid, i jämförelse med att extrapenningen för 2018 utbetalades med en summa baseras på faktisk närvaro.

Förvaltningen avser att extrautbetalningarna blir retroaktiva. Att extrapengen för januari till september utbetalas i november och att extrapengen för oktober till december utbetalas i januari 2019

Jämförelse med andra kommuner

Enligt Regeringskansliet betalade 88% av Sveriges kommuner ut habiliteringsersättning under 2017. År 2018 sökte 198 kommuner statsbidrag för habiliteringsersättning och 90 kommuner hade möjlighet att ansöka om statsbidrag, men rekvirerade inte medel. Två kommuner kunde inte ansöka om statsbidrag, då de inte tilldelats pengar enligt fördelningsnyckel (Socialstyrelsen, Dnr 9.2-1418/2018)

Förvaltningen var i april 2019 i kontakt med andra kommuner som ingår i R9, med anledning av statsbidraget. Det framkom att Gävle och Norrköping inte sökte statsbidraget för 2018.

Södertälje, Örebro, Linköping, Eskilstuna, Jönköping och Västerås sökte statsbidraget för 2018. Södertälje, Eskilstuna och Västerås rekvirerade hela beloppet. Västerås sökte även om möjlighet att tilldelas mer pengar, vilket medförde att de totalt fick 18,98

mnkr kronor, från ursprungliga 6,2 mnkr. Södertälje och Linköping använde statsbidraget till att höja timersättningen för habiliteringsersättningen. Örebro och Västerås använde statsbidraget till att höja ersättningen för hel- eller deltid som en extra dagpenning. Örebro använde kvarvarande pengar till att göra en extrautbetalning i december-18. Västerås gjorde ytterligare höjning av extrautbetalning de tre sista månaderna 2018. Västerås och Jönköping betalade ut en retroaktiv engångssumma till samtliga brukare efter faktisk närvaro.

Linköping, Örebro och Västerås har ansökt om statsbidrag för 2019, för att kunna bibehålla samma nivå. Örebro har för avsikt att använda statsbidraget 2019 till att göra två stycken extrautbetalningar. Västerås har för avsikt att använda statsbidraget på samma sätt som för 2018. Om Norrköping och Gävle ska ansöka för 2019 beslutas under majmånad. Övriga kommuner har ej kunnat ge svar på om de ämnar söka statsbidraget för 2019.

	Gävle	Södertälje	Örebro	Norrköping	Linköping	Eskilstuna	Jönköping	Västerås
2017	heldag 90kr	6 kr/h	Halvdag 30 heldag: 45	Uppg. saknas	5 kr/h	Uppg. saknas	Uppg. saknas	halvdag 31 heldag: 45
2018	heldag 90kr	10 kr/h	halvdag 40 heldag: 60	6 kr/h	10 kr/h	Uppg. saknas	9 kr/h	halvdag: 64 heldag: 92
2019	heldag 90kr	10 kr/h	Halvdag 40 heldag: 60	6 kr/h	10 kr/h	Uppg. saknas	9 kr/h	Halvdag 33 heldag: 47

Tabell 1. Kommuner som ingår i R9 avseende habiliteringsersättning som betalas ut för 2017-2019.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget innebär inga negativa ekonomiska konsekvenser för omsorgsnämnden eftersom extrapengarna finansieras av statsbidraget. Utbetalningarna ska ses som en engångsföreteelse.

Förvaltningen avser att använda en del av statsbidraget för att behålla höjningen för 2018 och höjningen av habilitering ersättningen för 2019

Konsekvenser för jämställdhet

Ändringen innebär inga konsekvenser.

Konsekvenser för tillgänglighet

Ändringen innebär inga konsekvenser.

Konsekvenser för barnperspektivet

Ändringen innebär inga konsekvenser.

För omsorgsförvaltningen

Lenita Granlund

Direktör